

ΜΕΡΟΣ Α΄

Τεχνητή Νομοσύνη: Εύκαιρίες

* * *

ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ
ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΛΑΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΤΥΡΝΑΒΟΥ

ΣΥ ΤΙ ΛΕΓΕΙΣ ΠΕΡΙ ΣΕΑΥΤΟΥ; (Ιω. 1, 22)

Ρωτήσαμε τήν Τεχνητή Νομοσύνη ποιές είναι οι Άρχές βάσει τῶν ὁποίων λειτουργεῖ καί μᾶς ἔδωσε τό παρακάτω κείμενο. Εἶναι ἡ πρώτη φορά πού ρωτήσαμε τό θέμα μας νά μᾶς πεῖ κάποια πράγματα γιά τό ἴδιο κι ἐκεῖνο ἀνταποκρίνεται...

Ὁ Λαρίσης Ἱερώνυμος

Ἀπαντήσεις ΤΝ

Οἱ ἀρχές τῆς βιοθικῆς στήν τεχνητή νομοσύνη (ΑΙ) καθοδηγοῦν τήν ἀνάπτυξη, τήν ἐφαρμογή καί τή χρήση αὐτῆς τῆς τεχνολογίας, διασφαλίζοντας ὅτι ἡ ΑΙ λειτουργεῖ πρὸς ὄφελος τῶν ἀνθρώπων μέ ἠθικό καί δίκαιο τρόπο. Οἱ βασικές ἀρχές τῆς βιοθικῆς τῆς τεχνητῆς νομοσύνης εἶναι οἱ ἑξῆς:

1. Αὐτονομία

Ἡ ἀρχή τῆς αὐτονομίας ἀφορᾷ τόν σεβασμό τῶν δικαιωμάτων τῶν ἀτόμων νά λαμβάνουν ἐνημερωμένες καί ἐλεύθερες ἀποφάσεις. Στήν ΑΙ, αὐτό σημαίνει ὅτι οἱ ἄνθρωποι πρέπει νά κατανοοῦν πῶς χρησιμοποιοῦνται τά δεδομένα τους, ποιές ἀποφάσεις λαμβάνονται ἀπό τήν ΑΙ καί νά ἔχουν τή δυνατότητα νά συγκατατίθενται ἢ νά ἀπορρίπτουν τή χρήση αὐτῆς τῆς τεχνολογίας. Εἶναι

κρίσιμο να διασφαλίζεται ή διαφάνεια και να προάγεται ή δυνατότητα έλέγχου από τα άτομα.

2. Μή Βλάβη (Non-maleficence)

Η αρχή της μή βλάβης απαιτεί να μίν προκαλούμε σωματική ή ψυχική βλάβη στους ανθρώπους. Στην τεχνητή νοημοσύνη, αυτό σημαίνει ότι οι αλγόριθμοι και οι εφαρμογές AI πρέπει να είναι ασφαλείς, αξιόπιστες και να μίν οδηγούν σε λανθασμένες αποφάσεις που θά μπορούσαν να βλάψουν τους χρήστες ή άλλους. Πρέπει να υπάρχουν μηχανισμοί για τίν πρόληψη βλαβών, είτε πρόκειται για λανθασμένες διαγνώσεις σε ιατρικές εφαρμογές είτε για μεροληψία σε αυτοματοποιημένα συστήματα λήψης αποφάσεων.

3. Ευεργεσία (Beneficence)

Η αρχή της ευεργεσίας απαιτεί να προσφέρουμε όφελι και να προάγουμε τό καλό. Η AI θά πρέπει να αναπτύσσεται και να χρησιμοποιείται για τή βελτίωση της ανθρώπινης ευημερίας, προάγοντας τίν υγεία, τίν ασφάλεια και τίν ευημερία τών ατόμων. Αυτό περιλαμβάνει τή χρήση της AI για τίν ανάλυση δεδομένων υγείας, τή βελτίωση της περίθαλψης ή τίν αντιμετώπιση παγκόσμιων προβλημάτων, όπως οι πανδημίες ή η κλιματική αλλαγή.

4. Δικαιοσύνη (Justice)

Η αρχή της δικαιοσύνης αφορά τή δίκαιη κατανομή τών πόρων και τίν ίση μεταχείριση τών ατόμων. Στην περίπτωση της τεχνητής νοημοσύνης, αυτό σημαίνει ότι οι αλγόριθμοι δέν πρέπει να είναι μεροληπτικοί, να προκαλούν ανισότητες ή να ενισχύουν διακρίσεις. Η δίκαιη πρόσβαση σε τεχνολογίες AI και ή εξάλειψη μεροληπιών στά συστήματα λήψης αποφάσεων είναι κρίσιμα στοιχεία για τίν εξασφάλιση της δικαιοσύνης.

5. Διαφάνεια και Έξηγησιμότητα (Transparency and Explainability)

Οι αποφάσεις που λαμβάνονται από τίν AI πρέπει να είναι διαφανείς και εξηγήσιμες, έτσι ώστε οι χρήστες και τά εμπλεκόμενα μέρη να μπορούν να κατανοούν τίς διαδικασίες που όδήγησαν σε αυτές τίς αποφάσεις. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό σε τομείς όπως ή υγειονομική περίθαλψη ή ή δικαιοσύνη, όπου οι αποφάσεις μπορεί να έχουν σοβαρές συνέπειες για τους ανθρώπους. Η έλλειψη διαφάνειας μπορεί να όδηγήσει σε έλλειψη εμπιστοσύνης και σε αδυναμία έλέγχου τών αποτελεσμάτων.

6. Ασφάλεια Δεδομένων και Ίδιωτικότητα

Ἡ προστασία τῶν προσωπικῶν δεδομένων καί ἡ ἰδιωτικότητα εἶναι κρίσιμες στήν ἀνάπτυξη καί χρήση τῆς ΑΙ. Τά δεδομένα πού χρησιμοποιοῦνται γιά τήν ἐκπαίδευση καί λειτουργία τῶν ἀλγορίθμων πρέπει νά προστατεύονται ἀπό παραβιάσεις, ἐνῶ τά ἄτομα πρέπει νά ἐνημερώνονται καί νά συναينوῦν στή χρήση τῶν δεδομένων τους. Ἡ ἐφαρμογή αὐστηρῶν μέτρων ἀσφαλείας εἶναι ἀπαραίτητη γιά τήν ἀποτροπή κακόβουλων χρήσεων καί παραβιάσεων ἀπορρήτου.

7. Λογοδοσία (Accountability)

Ἡ ἀρχή τῆς λογοδοσίας ἀπαιτεῖ οἱ προγραμματιστές, οἱ ὀργανισμοί καί οἱ χρῆστες τῆς ΑΙ νά φέρουν εὐθύνη γιά τίς ἐνέργειές τους καί τίς συνέπειες τῆς τεχνολογίας. Ἄν προκύψουν προβλήματα, ὅπως λανθασμένες ἀποφάσεις ἢ ἀνήθικες χρήσεις, πρέπει νά εἶναι σαφές ποιός εἶναι ὑπεύθυνος καί νά ὑπάρχουν μηχανισμοί λογοδοσίας. Ἡ ὕπαρξη ἠθικῶν κανονισμῶν καί κατευθυντήριων γραμμῶν εἶναι σημαντική γιά νά διασφαλιστεῖ ὅτι ἡ ΑΙ ἀναπτύσσεται μέ ὑπευθυνότητα.

8. Ἠθική Διακυβέρνηση

Ἡ ἠθική διακυβέρνηση τῆς ΑΙ ἀφορᾷ τή δημιουργία καί ἐφαρμογή κανονισμῶν, νομικῶν πλαισίων καί ἠθικῶν ὁδηγῶν πού καθοδηγοῦν τήν ἀνάπτυξη τῆς ΑΙ μέ τρόπο πού σέβεται τήν ἀνθρώπινη ἀξιοπρέπεια καί τά δικαιώματα. Οἱ φορεῖς πού ἀναπτύσσουν καί χρησιμοποιοῦν ΑΙ πρέπει νά ἐνσωματώνουν τήν ἠθική στήν πρακτική τους, διασφαλίζοντας ὅτι οἱ τεχνολογίες ἀναπτύσσονται μέ ἠθικό τρόπο.

Συνοπτικά, οἱ ἀρχές τῆς βιοηθικῆς στήν τεχνητή νοημοσύνη ἐπιδιώκουν νά διασφαλίσουν ὅτι ἡ ἀνάπτυξη καί ἡ χρήση τῆς ΑΙ συμβαδίζει μέ τήν προστασία τῶν δικαιωμάτων τῶν ἀνθρώπων καί τήν προαγωγή τῆς ἀνθρώπινης εὐμερείας.